

Planeringsstrategi för Norrköpings kommuns översiktsplanering

Antagen av kommunfullmäktige 2024-06-17 §108

2024-06-27

Planeringsstrategin är ett lagstadgat dokument som krävs enligt plan- och bygglagen för att kommunens översiktsplan ska anses aktuell. Dokumentet innehåller Norrköpings kommunfullmäktiges ställningstaganden till översiktsplanens aktualitet och beslut om framtida planeringsbehov.

Innehållsförteckning

Del 1 – Översiktsplanens aktualitet	3
Förändrade omvärldsfaktorer sedan aktualitetsförklaringen 2021	3
Politiskt program för mandatperioden 2022-2026	4
Slutsats	6
Del 2 - Planeringsbehov	7
Gemensam översiktsplan för Norrköping och Linköping	8
Översiktsplan för Norrköping	9
Svärtinge	10
Ingelsta	11
Skärblacka	12
Östra Husby	13
Arkösund	14
Klimat	15
Energj	16
Del 3 - Framtida arbetssätt med översiktsplanering	17
Översiktsplanens roll	17
Digital översiktsplanering	18
Kontinuerlig översiktsplanering	18
Genomförande av översiktsplanen	19
Bilaga – Kommunfullmäktiges protokoll 2024-06-17 §108	20

Del 1 – Översiktsplanens aktualitet

Förändrade omvärldsfaktorer sedan aktualitetsförklaringen 2021

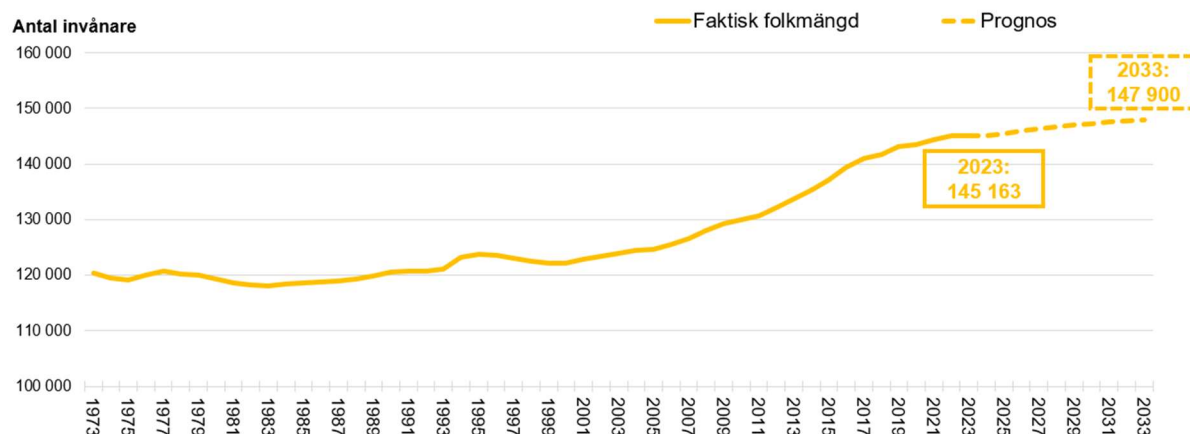
Ökat fokus på planering för ett robust samhälle

I en omvärld som präglas av oro och osäkerhet har fokus ökat på samhällets skydd och krisberedskap. Sveriges inträde i försvarsalliansen NATO kommer troligtvis att påverka samhällsplaneringen genom ökade intressen från Försvarsmakten och åtgärder för att stärka Sveriges totalförsvar. Norrköpings kommun har ett strategiskt läge med väl utbyggd infrastruktur och anläggningar som kan vara intressanta ur ett försvarsperspektiv och där markanspråken kan tänkas öka i framtiden. Även frågor kring samhällsskydd i form av skyddsrum och skyddade utrymmen samt Sveriges självförsörjningsgrad har fått ökad uppmärksamhet den senaste tiden.

Norrköpings befolkning och befolkningsförändringar

Efter flera år av stark befolkningsstillväxt i Norrköping, har befolkningsutvecklingen mattats av. Till följd av ett lågt barnafödande och låg invandring till Sverige så antas tillväxttakten i befolkningsförändringen att minska. Den minskade befolkningsökningen kommer att påverka byggnationstakten, behovet av samhällsservice och skatteunderlaget i kommunen. För samhällsplaneringen blir det viktigt att fortsätta planera för att använda de redan gjorda investeringarna på ett effektivt sätt.

Norrköpings folkmängd 1973-2023, samt prognos 2024-2033

Förändrade förutsättningar på grund av hög kostnadsutveckling

Sverige påverkas i stor utsträckning av pågående inflation samt bankernas höjda räntor. Det leder till ökade kostnader för alla i samhället. Kostnadsökningarna har i vissa fall lett till konkurser och uppsägningar av personal. Kommunens kostnader påverkas också av den ekonomiska situationen. Norrköping befinner sig i en period där stora investeringar görs för att fortsätta Norrköpings långsiktiga utveckling. Ostlänken och nya förbifarten Johannisborgsförbindelsen är två exempel. Stora investeringar gör att kommunen måste ha en medveten samhällsplanering för att klara framtida kostnadsökningar. Investeringskostnaderna

påverkar kommunens låneskuld, som i sin tur betyder ökade lånekostnader för kommunen. Det är viktigt att kommunens fortsatta planering tar hänsyn till de investeringar som görs och att mark och vattenanvändningen anpassas så att nyttorna som skapas tas tillvara. I pågående process för ny översiktsplan arbetar kommunen med en fyrstegsprincip för markanvändning. Detta får konkreta konsekvenser för i vilka geografier kommunen kommer att växa inom översiktsplanen tidshorisont. Framöver kommer krav på ekonomiska genomförandeanalyser av översiktsplanen att bli viktiga verktyg för att kommunen ska kunna växa ekonomiskt hållbart.

Ett förändrat klimat

Samhället behöver ta hänsyn till nya förhållanden kopplat till ett framtida förändrat klimat. Förberedelser och planering behöver starta redan nu, även om omfattningen av ett förändrat klimat och dess konsekvenser är osäkra. Exempel på nya eller ökande händelser till följd av ett klimat i förändring är höjda havsnivåer, förändrade flöden i vattendrag, ändrade nederbördsmonster och ökad risk för skyfall. Även längre perioder av värmebölja och torka kan påverka risken för vattenbrist, missväxt och skogsbränder. Anpassningen till ett klimat i förändring kommer att ställa allt högre krav på kommuner i Sverige. I Norrköping har Länsstyrelsen, tillsammans med Norrköpings kommun, tagit fram en riskhanteringsplan för översvämningar. Det är en del av myndigheten för samhällsskydd och beredskaps nationella planeringsarbete till följd av EU:s översvämningsförordning. Kommunens och Norrköpings läge vid Ostkusten och Bråviken medför stora framtida utmaningar med stigande havsnivåer, en framtida risk med stora osäkerheter. I pågående process med ny översiktsplan har kommunen för avsikt att reservera mark för möjliga storskaliga översvämningskydd. Det är dock långa processer och ett omfattande utredningsarbete som krävs för att säkerställa genomförbarheten och omfattningen. Ett arbete som kommer behöva fortsätta i den kontinuerliga översiktsplaneringen framåt.

Politiskt program för mandatperioden 2022-2026

Efter valet 2022 styrs Norrköping av Borgerlig samverkan, en samverkan mellan Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna med stöd av Sverigedemokraterna. Borgerlig samverkan har formulerat sin politik i ett politiskt program för mandatperioden 2023-2026 *Frihet och ansvar – borgerlig samverkan för Norrköping, 2022*.

Det politiska programmet innehåller 11 politiska områden varav flera av dessa påverkar översiktsplaneringen i flera delar. Även om det politiska programmet ska få genomslag i alla kommunal verksamhet kan sammantaget följande fem punkter från det politiska programmet sägas få avsevärd inverkan på översiktsplaneringen.

- **Ordning och reda i kommunens styrning och finanser**

Kommunens förmåga att underhålla befintliga investeringar ska stärkas och framtida kopplingen till ökade kostnader för kommunen ska stärkas. Investeringsprocessen ska säkerställa att planerade investeringar styr mot uppsatta mål. En uppdaterad översiktsplan ökar kommunens möjlighet att aktivt arbeta med att minska behovet av investeringar och ta vara på de investeringar som gjorts historiskt och som i dagsläget genomförs.

- **En kommun som prioriterar företagande och entreprenörskap**

Översiktsplanen är kommunens viktigaste verktyg när det gäller att väga allmänna intressen mot varandra. För att kommunen ska kunna ha ett växande näringsliv krävs bland annat att det finns mark för nya företag att etablera sig på och för befintliga företag att växa. Norrköpings läge med stora arealer av brukningsvärd jordbruksmark i stadens närhet erbjuder utmaningar för framtiden. Kommunen har tagit fram ett kunskapsunderlag för jordbruksmark som stärker kommunens möjlighet till kloka avvägningar mellan att skapa förutsättningar för tillväxt och samtidigt bevara brukningsvärd åkermark.

- **Norrköping – en kommun i utveckling**

Norrköping står inför en spännande framtid. Byggstart för Ostlänken har aldrig varit närmare och i Inre hamnen etableras en helt ny stadsdel som visar på stadens förmåga att ständigt utvecklas. Arbetet med att säkerställa rätt bild av utbud och efterfrågan behöver fortsätta. Människors frihet att bosätta sig på olika platser i hela kommunen ska vara vägledande för kommunens arbete.

Kommunens tillväxt får konsekvenser. Inte minst för infrastrukturen där kloka avvägningar krävs i trafiksystemet som måste möjliggöra medborgarnas vardag samtidigt som kommunen arbetar med utmaningarna kopplat till klimatomställningen. I arbetet med ny översiktsplan ses ställningstagande över kopplade till utvecklingen av Norrköpings trafik.

Kommunen ser det som viktigt att ta ansvar för infrastruktur i områden nära kopplade till staden eller våra serviceorter.

- **Norrköping – en klimatsmart kommun**

Översiktsplanen är en viktig grund för Norrköpings möjligheter att vara en klimatsmart kommun. Kommunen behöver värna gröna ytor, säkerställa energiproduktion och distribution och skapa möjligheter för en framtida ladd-infrastruktur. En ökad lokal energiproduktion innebär markanspråk och kommunen är i behov av att revidera den översiktliga planeringen kopplad till energiproduktion. Det gäller t.ex. det tematiska tillägget för vindkraft. Framtida möjligheter med t.ex. SMR:er (small modular reactors) och större solenergiparker kan också komma att behöva hanteras inom översiktsplaneringen. Kommunens kunskapsläge inom området behöver stärkas inför framtida revideringar av översiktsplanen.

- **Hela kommunen ska leva**

Norrköpings landsbygd är rik på skogsområden, odlingsmark, hagar och vattendrag. Norrköping är ingenting utan landsbygden. Tätort och landsbygd bildar en värdefull helhet. Landsbygden bidrar också till att vi kan leva hållbart, med närproducerade råvaror, naturvård och turism.

För att skapa en levande landsbygd krävs att kommunen säkerställer att det finns grundläggande samhällsservice även utanför stadskärnan. Därför är det av stor vikt att översiktsplanen är tydligt med att kommunens serviceorter, d.v.s. orter som server ett större omland, ges möjlighet till framtida tillväxt. Översiktsplanen bör också vara tydligt vägledande för t.ex. bygglovsprövning för att möjliggöra ett enklare byggande utanför staden och serviceorter. En tydlig och väl avvägd översiktsplan kan medföra minskade krav på detaljplan och på så sätt effektivisera samhällsbyggnadsprocessen och öka möjligheterna till tillväxt på landsbygden. En växande landsbygd i starka stråk och noder ökar också möjligheterna för en stark kollektivtrafik som förenklar vardagen för innevånarna.

Slutsats

Omvärldsfaktorer som påverkar hela Sverige påverkar också Norrköping. 2021 startade Norrköpings kommun arbetet med ny översiktsplan för kommunen. 2023 inleddes även arbetet med ny gemensam översiktsplan tillsammans med Linköpings kommun. Kommunens övergripande mål och politiska vilja formar just nu strategierna och inriktningarna i kommande översiktsplaner. Sammantaget, med de nya uppdragen och den översyn som kommunen gör i Planeringsstrategin, bedömer kommunen att översiktsplaneringen är aktuell.

Del 2 - Planeringsbehov

Kommunens planeringsstrategi ska enligt Boverket uttrycka vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras. Det är kommunstyrelsen som beslutar om vilka uppdrag inom översiktsplaneringen som kommunen ska arbeta med.

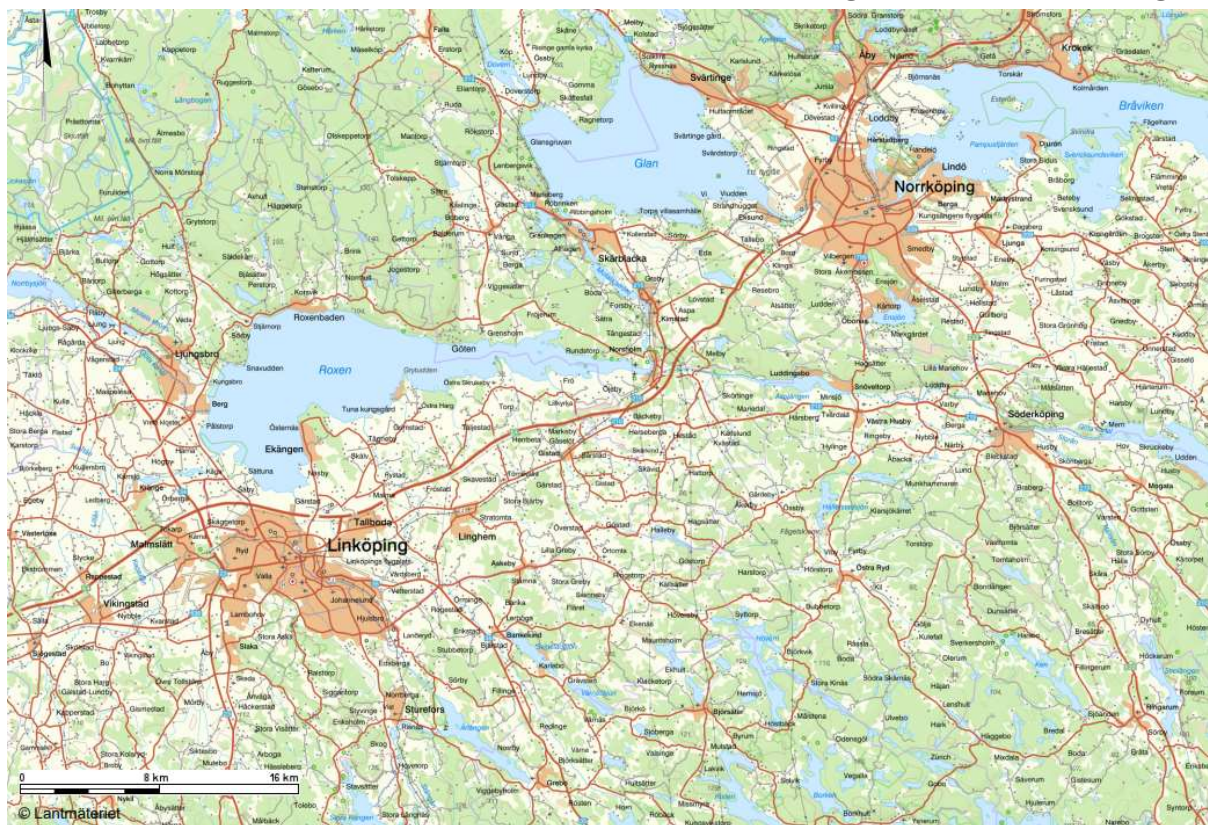
Planeringsstrategin är ett verktyg för att beskriva vilka behov som kommunens översiktsplanering ska fokusera på. I Norrköpings kommun arbetar kommunen med en kommundäckande översiktsplan, Översiktsplan för Norrköping, en gemensam del av översiktsplanen för Norrköping och Linköping samt en fördjupning av översiktsplanen för Svärtinge.

I Norrköpings kommun har följande behov identifierats:

- Gemensam översiktsplan för Norrköping och Linköping
- Översiktsplan för Norrköping
- Svärtinge, fördjupning av översiktsplanen
- Ingelsta, fördjupning av översiktsplanen
- Skärblacka, fördjupning av översiktsplanen
- Östra Husby, fördjupning av översiktsplanen
- Arkösund, fördjupning av översiktsplanen
- Energi, tematiskt tillägg till översiktsplanen
- Klimat, tematiskt tillägg till översiktsplanen

På följande sidor beskrivs behoven mer detaljerat.

Gemensam översiktsplan för Norrköping och Linköping

Bakgrund

2010 beslutade Norrköpings och Linköpings kommunfullmäktige om en gemensam översiktsplan för kommunerna. Planen anger en gemensam ortstruktur för kommunerna och ger inriktning för en sammanhållen bebyggelse- och infrastrukturplanering. Genom att samverka och komplettera varandra kan kommunerna främja en utveckling i hela regionen.

En förstudie har genomförts och resultatet visar på att den gemensamma översiktsplanen har gagnat kommunerna väl. Kommunerna har i stort följt inriktningarna i den gemensamma översiktsplanen. Förstudien pekar på att planen bör uppdateras och revideras för att kunna fortsätta vara en gemensam plan för bägge kommunerna. 2023 beslutade kommunstyrelserna i de bägge kommunerna att inleda planarbetet med en gemensam översiktsplan.

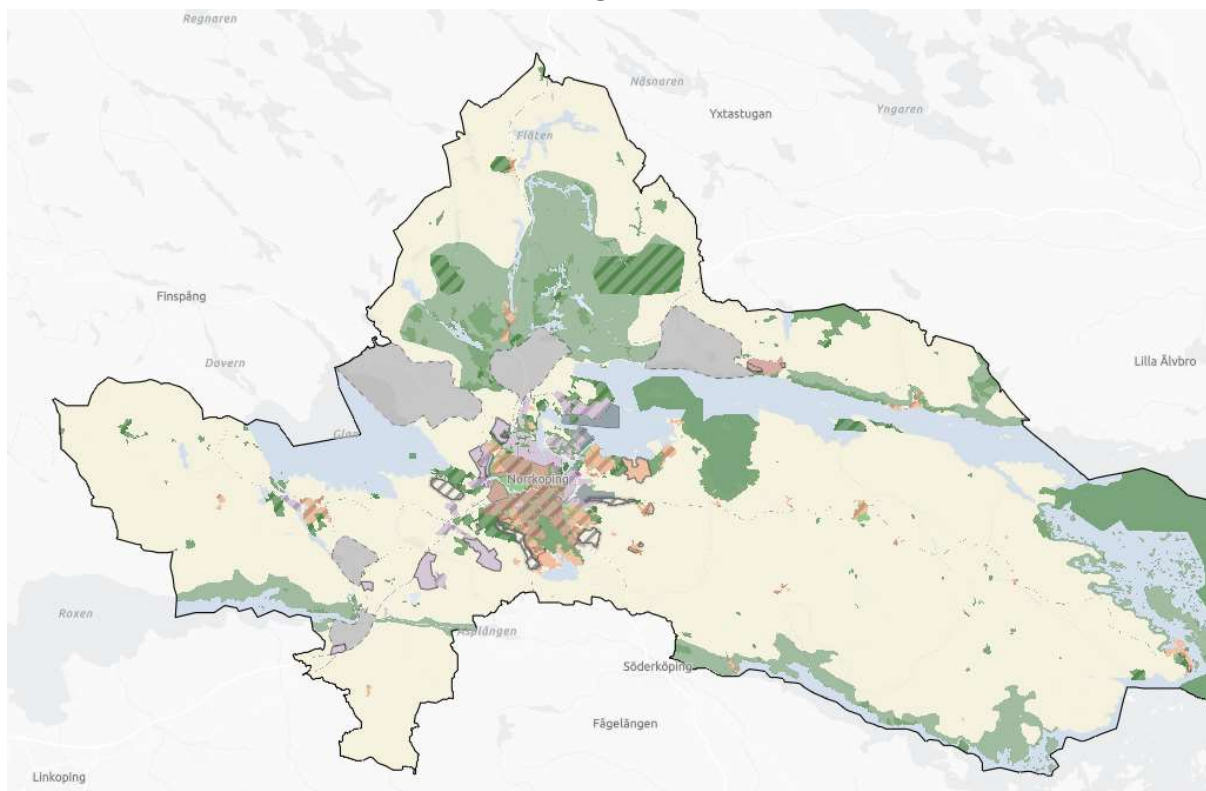
Syfte

Den gemensamma översiktsplanen ska skapa förutsättningar för att sammankoppla Norrköping-Linköping i en gemensam storstadsregion.

Status

Arbetet med den gemensamma översiktsplanen pågår, samråd är planerat till hösten 2024 och ett antagande är planerat första kvartalet 2026

Översiktsplan för Norrköping

Mark- och vattenanvändningskartan från samrådsversionen av Översiktsplan för Norrköping

Bakgrund

2021 beslutade kommunfullmäktige i Norrköping om översiktsplanens aktualitet. Beslutet innebar att kommunen beslutade att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Planarbetet startade årsskiftet 2021/2022.

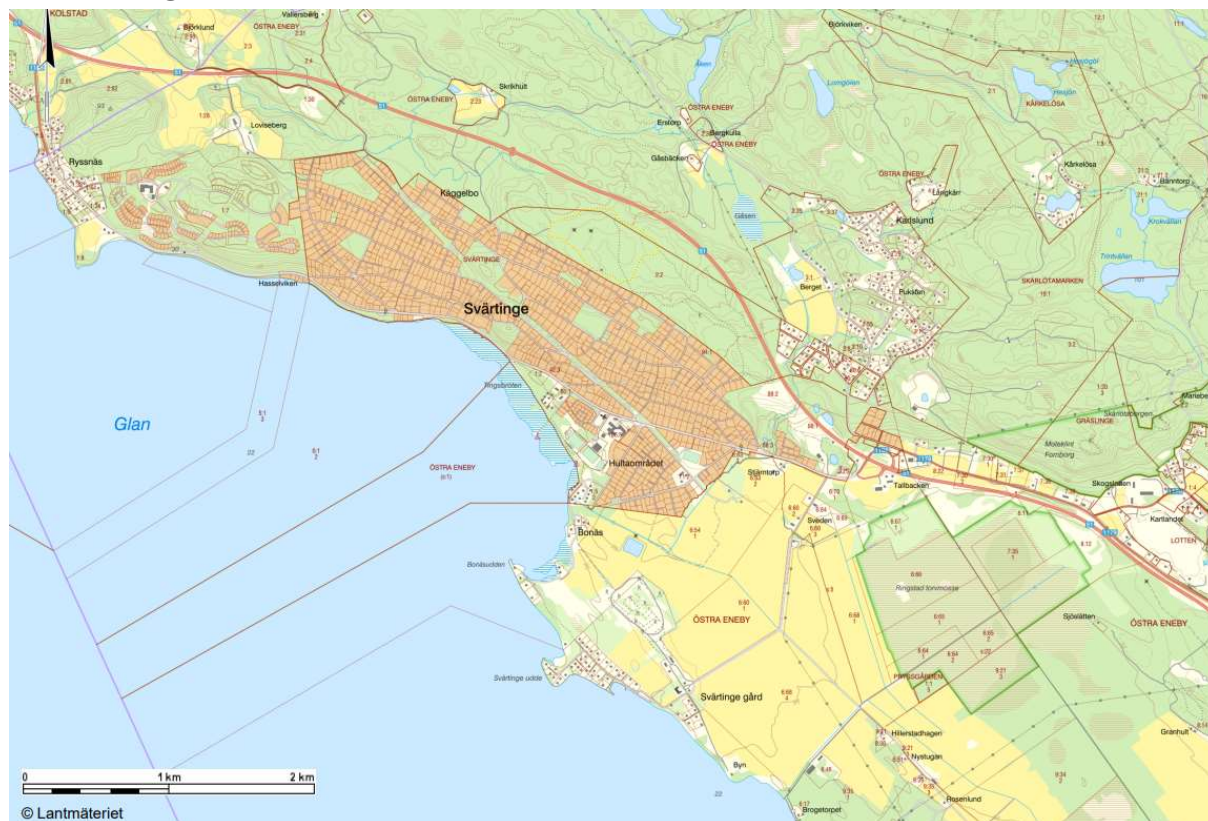
Syfte

Den nya kommuntäckande översiktsplanen ska ersätta översiktsplan för staden och översiktsplan för landsbygden, som båda antogs 2017. Den nya planen ska tydliggöra den politiska inriktningen för hur fortsatt tillväxt och utveckling av Norrköping kan ske, samt tydliggöra ställningstaganden mellan olika allmänna intressen och mål som kan påverkas av fysisk planering.

Status

Arbetet med den nya översiktsplanen pågår, granskning är planerat till våren 2025 och ett antagande är planerat första kvartalet 2026.

Svärtinge

Bakgrund

Svärtinge är Norrköpings mest snabbväxande tätorter. I kommunens planering är Svärtinge utpekad som en prioriterad utvecklingsort. De prioriterade utvecklingsorternas roll är att erbjuda intressanta boende kvaliteter och utgöra stödjepunkter för omkringliggande landsbygd. Svärtinge har föråldrade riktlinjer för utveckling av tätorten som inte ger stöd och vägledning för utveckling av tätorten.

Syfte

En fördjupning av översiktsplanen för Svärtinge ska tydliggöra den politiska inriktningen för hur en fortsatt tillväxt och utveckling av orten kan ske samt tydliggöra ställningstaganden mellan olika allmänna intressen och mål som kan påverkas av fysisk planering. Översiktsplanen ska bidra till en strukturerad utveckling av tätorten och dess närområde avseende behovet av mark för bostäder, offentliga samt privata verksamheter med mera. Specifikt för Svärtinge är frågor om *centrumutveckling*, *infrastruktur* och *kollektivtrafikförsörjning*, *verksamhetsmark*, *sammankoppling med Skogslotten* viktiga frågor.

Status

Samhällsbyggnadskontoret har ett uppdrag från kommunstyrelsen att arbeta med översiktsplanen. Beslutet fattades av kommunstyrelsen i juni 2021.

Ingelsta

Bakgrund

I det pågående arbetet med översiktsplanen för Norrköpings kommun har behov av en fördjupad översiktsplan för Ingelsta identifierats för att ge en tydligare inriktning för utveckling i området. Ett visat intresse för utvecklingen har framkommit de senaste åren genom pågående planarbeten och inkomna planansökningar.

Syfte

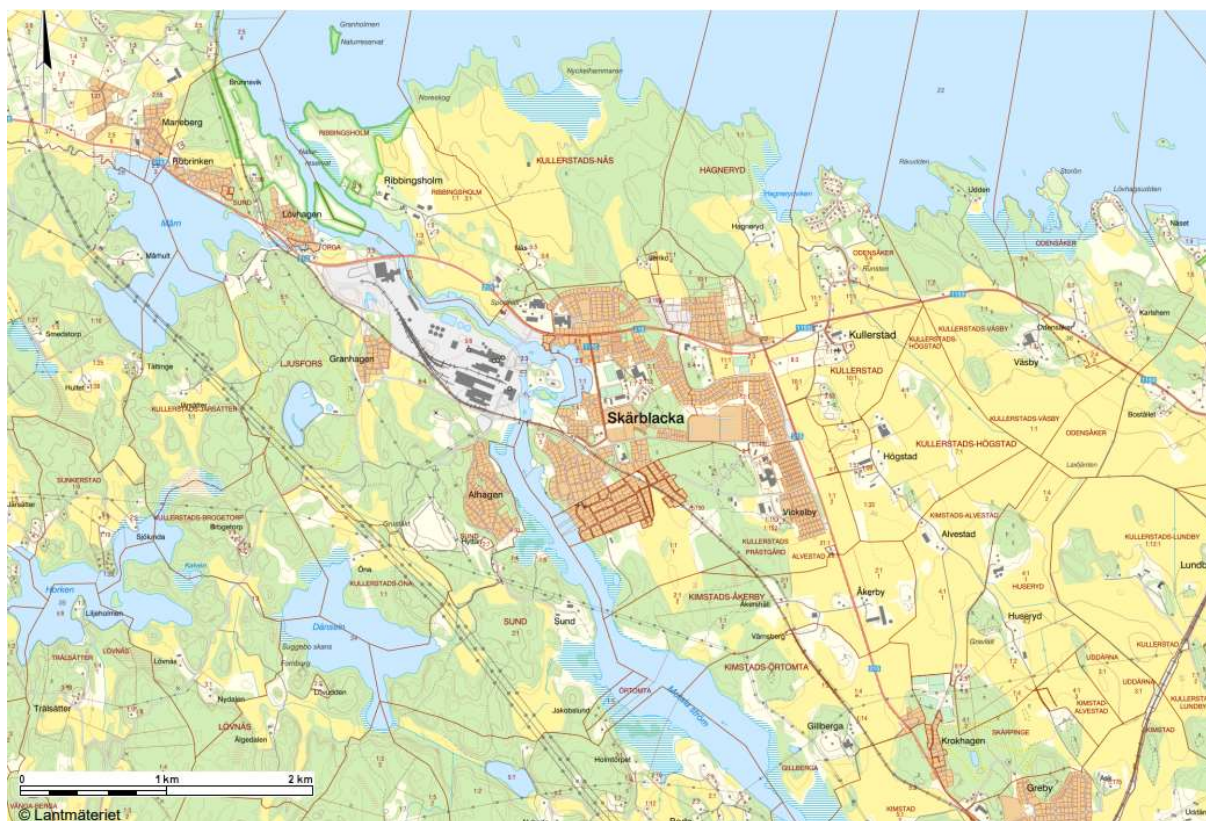
En fördjupning av översiktsplanen för Ingelsta ska tydliggöra den politiska inriktningen för hur en fortsatt tillväxt och utveckling av området kan ske samt tydliggöra ställningstaganden mellan olika allmänna intressen och mål som kan påverkas av fysisk planering. Översiktsplanen ska bidra till en strukturerad utveckling av Ingelsta och dess närområde.

Specifikt för Ingelsta är *handelsutveckling, verksamhetsmark/verksamhetsutveckling, infrastrukturutveckling/framkomlighet, grön-blå strukturer* och *långsiktig markanvändning* viktiga frågor. Den beslutade förstudien ligger till grund för kommande översiktsplanering.

Status

Behov av övergripande planering är identifierat, men planarbetet är ännu inte startat.

Skärblacka

Bakgrund

Skärblacka är en av kommunens större orter befolkningsmässigt. Orten har allsidig service och en betydelsefull industri i ortens centrala delar. Skärblacka har identifierats som en av kommunens prioriterade serviceorter i den gemensamma översiktsplanen för Norrköping-Linköping (2010). Kommunen har däremot inte tagit fram någon fördjupning av översiktsplanen för orten.

Syfte

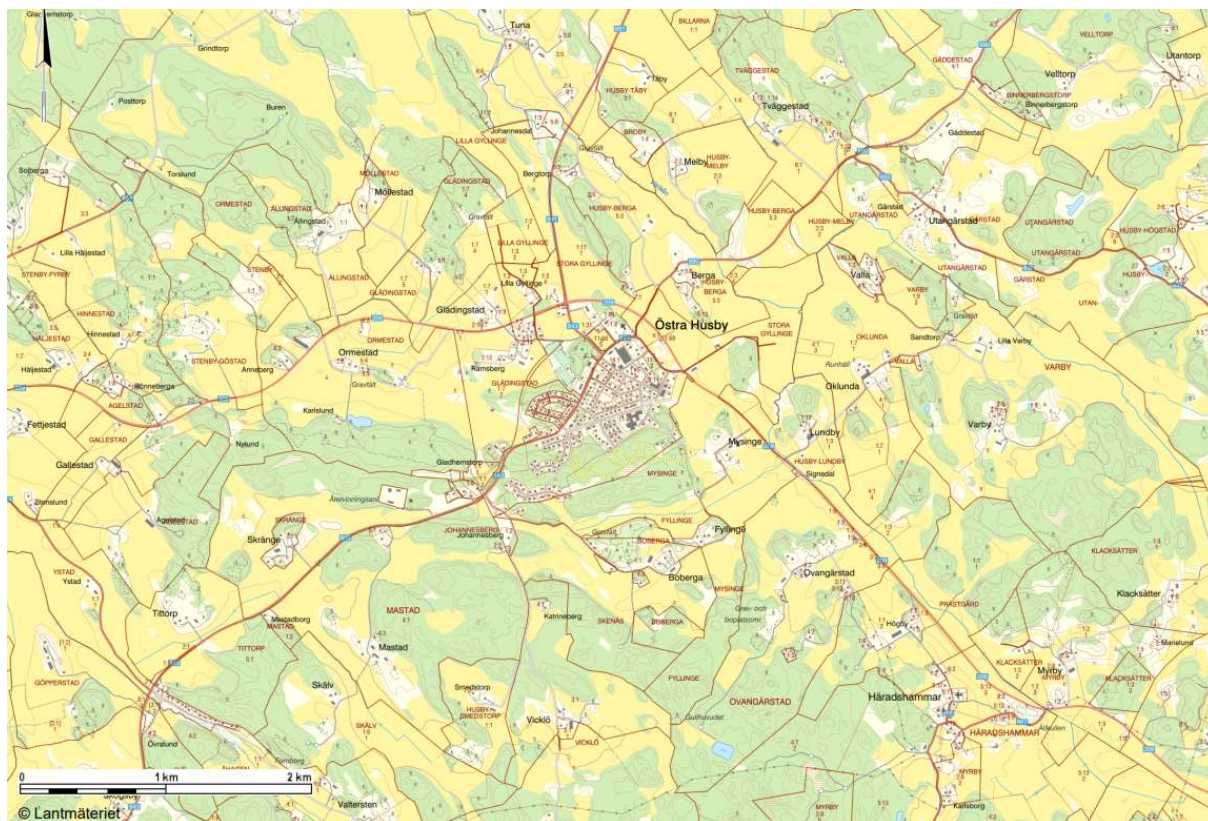
En fördjupning av översiktsplanen för Skärblacka ska tydliggöra den politiska inriktningen för hur en fortsatt tillväxt och utveckling av området kan ske samt tydliggöra ställningstaganden mellan olika allmänna intressen och mål som kan påverkas av fysisk planering. Översiktsplanen ska bidra till en strukturerad utveckling av Skärblacka och dess närområde.

Specifikt för Skärblacka är *fortsatt ortsutveckling, infrastrukturutveckling/framkomlighet, samband mellan Skärblacka, Kimstad och Norsholm* viktiga frågor.

Status

Behov av övergripande planering är identifierat, men planarbetet är ännu inte startat.

Östra Husby

Bakgrund

Östra Husby är en viktig serviceort för hela Vikbolandet. Här finns kommunal service i form av skola och äldreboende. Det finns även livsmedelsbutik i orten. Östra Husby har i tidigare planering identifierats som en viktig ort på grund av sitt strategiska läge som stödjepunkt för omkringliggande landsbygd.

Syfte

En fördjupning av översiktsplanen för Östra Husby ska tydliggöra den politiska inriktningen för hur en fortsatt tillväxt och utveckling av området kan ske, samt tydliggöra ställningstaganden mellan olika allmänna intressen och mål som kan påverkas av fysisk planering.

Status

Behov av övergripande planering är identifierat, men planarbetet är ännu inte startat.

Arkösund

Bakgrund

Arkösund är en av de viktigare orterna i den östgötska skärgården. Tillsammans med andra strategiska orter i skärgårdsbandet utgör Arkösund en målpunkt för både besökare och verksamma i skärgården. I orten finns hamnar och hotell samt en butik som håller öppet året om (på lågsäsong är det en automatiserad butik). Norrköpings kommun har gjort flera investeringar för att stärka Arkösund som boende- och besöksort.

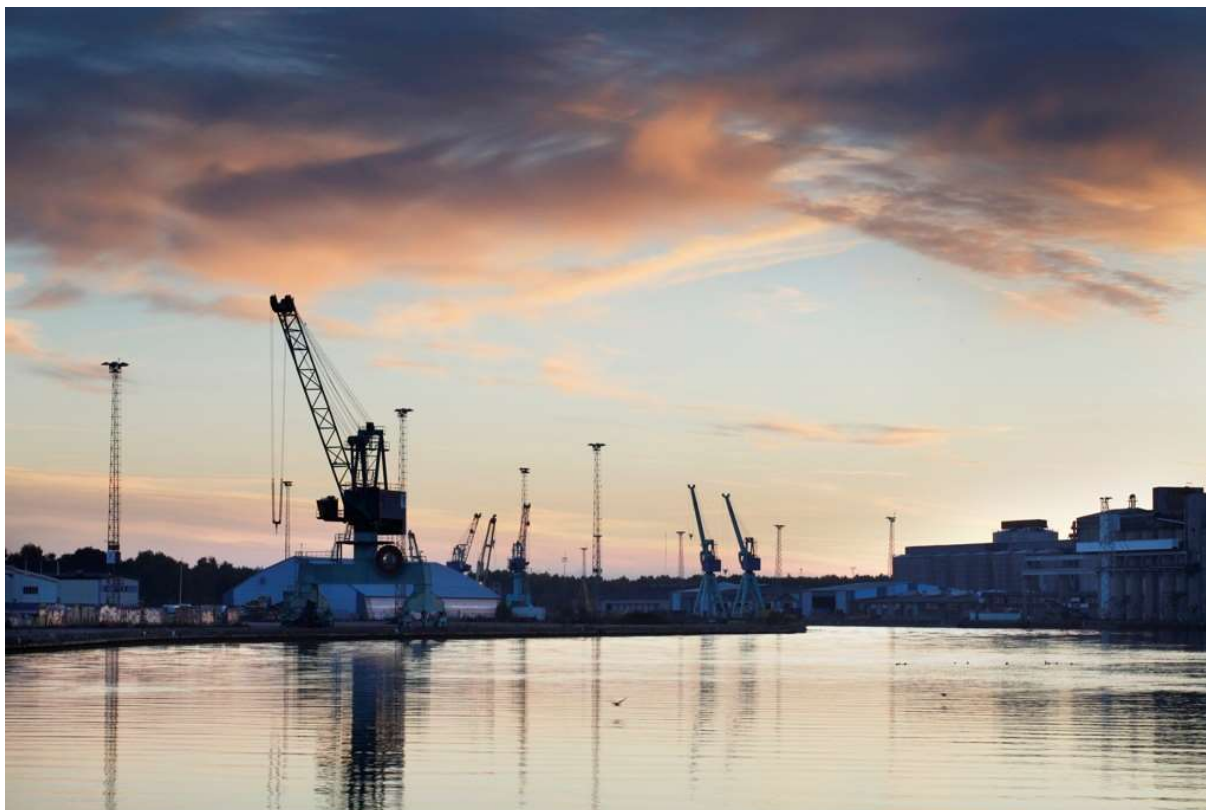
Syfte

En fördjupad översiktsplan för Arkösund ska uttrycka den politiska viljan för ortens fortsatta tillväxt och utveckling. Planen ska även göra de nödvändiga avvägningar mellan olika allmänna intressen som krävs för att orten ska kunna fortsätta utvecklas. I Arkösund är *natur- och kulturvärden, ekologiska värden på land och i vatten* samt *ortsutveckling* speciellt viktiga frågor att utreda vidare i en övergripande plan för området.

Status

Behov av övergripande planering är identifierat, men planarbetet är ännu inte startat.

Klimat

Bakgrund

I Norrköping är vattnet en integrerad del av staden. Genom staden strömmar Motala ström och möter havet i Bråviken. I takt med klimatförändringarna kommer kommunen att ställas inför nya utmaningar i form av stigande hav, högre flöden i sjöar och vattendrag, fler värmeböljor, ökad nederbörd samt ökad risk för ras, skred och erosion. Ett förändrat klimat innebär att förutsättningarna för hur samhället ska se ut och fungera förändras.

Översiktsplaneringen för Norrköpings kommun ska ha en lång planeringshorisont och föreslå strategier och ställningstaganden för att skapa goda boendemiljöer på lång sikt. Inom området klimat är stigande havsnivåer exempel på risker där kommunen behöver arbeta långsiktigt förebyggande och strategiskt.

Syfte

Norrköpings kommun har tagit ett samlat grepp om klimatanpassningsarbetet och uppmärksammades 2023 genom att få pris för klimatanpassningsarbetet. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att kommunen ska kunna fortsätta sitt arbete med klimatanpassning och förebyggande arbete.

Status

Behov av övergripande planering är identifierat, men planarbetet är ännu inte startat.

Energi

Bakgrund

Samhällets energibehov kommer att öka i takt med omställningen mot fossilfria energislag. Transportsektorn står inför en omställning mot ökad elektrifiering och inom industrisektorn sker det nyetableringar med stora elbehov. Framtiden kommer troligtvis innebära ökad elanvändning och ökad lokal produktion av el. Samhället kommer även vara i behov av utbyggd överföringskapacitet när behoven, användningen och produktionen ökar.

Syfte

En fördjupning av översiktsplanen för energi ska möjliggöra för Norrköping att fortsätta utvecklas och säkerställa att ändamålsenlig mark pekas ut så att energibehoven för både näringsliv och medborgare kan framtidssäkras. Planen ska innehålla avvägningar mellan allmänna intressen och där det är lämpligt, föreslå mark för lokalt producerad energi.

Status

Behov av övergripande planering är identifierat, men planarbetet är ännu inte startat.

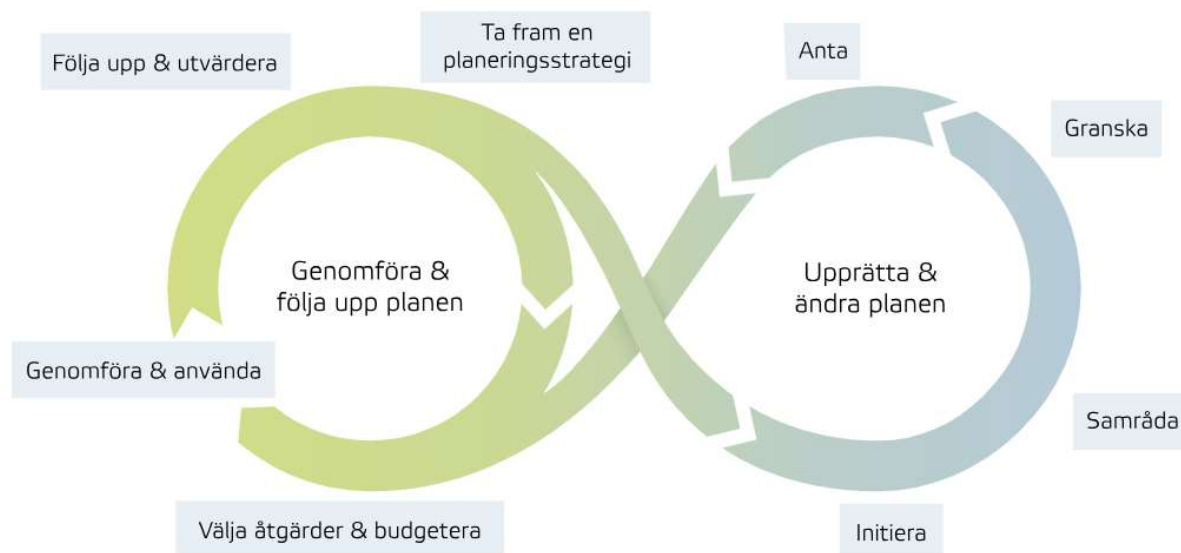
Del 3 - Framtida arbetssätt med översiktsplanering

Det här avsnittet beskriver hur kommunen avser att arbeta med översiktsplanering. Norrköpings kommun är redan på god väg att arbeta kontinuerligt med översiktsplanering på sättet som den nationella lagstiftaren avser.

Översiktsplanens roll

I Sverige är kommunerna planerings-ansvariga myndigheter. Det innebär att kommunerna har ett stort ansvar att väga av de intressen och förhållanden i den egna kommunen för att främja och möjliggöra en så god bebyggd miljö som möjligt. Översiktsplanen spelar en viktig roll för kommunens planeringsansvar. I översiktsplanen ska kommunens framtida viljeinriktning kunna utläsas och förstås av medborgare och andra berörda aktörer.

Översiktsplanen är en plan som ska hantera kommunens allmänna intressen. Med det menas de värden som är samhällets gemensamma intressen, såsom arbetsplatser, bostäder, utemiljöer, rekreationsområden, infrastruktur, etc. Det är i översiktsplanen som kommunen väger samman olika allmänna intressen och ger inriktningar för hur marken och vattnet i kommunen ska användas. Utgångspunkten är att skapa så hållbara strukturer som möjligt som minskar miljöbelastning, hushålla med resurser och förenklar människors vardagsliv. För att översiktsplanen ska kunna fungera som ett vägledande dokument är det viktigt att ställningstaganden och inriktningar i planen är aktuella. Det finns därför ett lagkrav att översiktsplanens aktualitet och politikens syn på framåtsyftande planering ska tydliggöras i en planeringsstrategi. Planeringsstrategin ska beslutas av kommunfullmäktige inom två år efter ordinarie val.

Process för kontinuerlig översiktsplanering. Källa: Boverket kunskapsbanken

Översiktsplanen är en långsiktig plan

Planeringsansvaret för kommunens mark- och vattenanvändning finns hos kommunerna. Kommunfullmäktige är ytterst ansvarig för kommunens långsiktiga planering, och därför är det också kommunfullmäktige som fattar beslut om översiktsplanen. Översiktsplanen bör skapa långsiktiga strategier och inriktningar som en bred politisk majoritet kan ställa sig bakom. På det sättet skapas förutsättningar för att kommunens utvecklingsinriktning är stadigvarande och pålitlig.

Digital översiktsplanering

Regeringen har beslutat att alla översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. För Norrköpings del så har digitaliseringsresan av översiktsplanen kommit en bra bit på väg i och med arbetet med ny översiktsplan för Norrköpings kommun. Arbetet behöver fortsättas och ambitionen är att få en heltäckande digital mark- och vattenanvändningskarta för kommunens yta.

Kommunen kommer att fortsätta att arbeta för att digitalisera fördjupade ställningstaganden i vissa geografiska områden, såsom de större orterna eller stadsdelar i kommunen. För dessa områden kommer den digitala översiktsplanen vara mer detaljerad än på andra platser, och kommer att kunna redovisas i samma kommuntäckande karta. En planbeskrivning kommer fortsättningsvis vara kopplad till mark- och vattenanvändningskartan för att beskriva vilka ställningstaganden och inriktningar som ligger till grund för kartans utpekanden.

Kontinuerlig översiktsplanering

Norrköpings kommun siktar på att arbeta enligt en kontinuerlig översiktsplaneringsprocess. Att arbeta kontinuerligt med översiktsplanering innebär att förutsättningarna för att arbeta kontinuerligt kommer att utvecklas inom kommunen. Nedan följer några viktiga delar att arbeta vidare med:

Uppföljningsbarhet

Hitta nyckeltal eller indikatorer för att mäta, eller följa upp, översiktsplanens effekt på samhällsutvecklingen

Årshjul och rutiner

Skapa rutiner och aktiviteter som tidsätts under året för att möjliggöra ett kontinuerligt arbete med översiktsplanen

ÖP-katalog

Samla och sortera underlag som är kopplade till översiktsplanens inriktningar och ställningstaganden. Planera och sortera åtgärder till kontorets verksamhetsplanering som är kopplade till översiktsplanens utveckling. Tydliggöra vilka underlag som ligger till grund för översiktsplanen, exempelvis kulturmiljöprogram, riktlinjer för bostadsförsörjning och klimat- och energistrategier.

Genomförande av översiktsplanen

Genomförandeplanering

Översiktsplanen erbjuder en god plankapacitet och möjliggör för kommunen att växa med mer än 40 %, till över 200 000 invånare, och med mer än 30 % arbetsplatser. För att få en utbyggnad som är anpassad till behov och konjunktur, och för att på maximalt sätt uppnå ÖP:s och kommunens mål, behövs en genomförandeplanering som sorterar möjligheterna över tid. Kommunens *genomförandeplanering av översiktsplanen* kommer att tidsätta planens områden och objekt, samt vid behov vidare utreda, konkretisera och förbereda för start och ett kommande genomförande.

Kommunens genomförandeplanering kommer att bestå av *två huvudprocesser*. Den första är *strategisk* och den andra mer *operativ*. Båda processerna resulterar i årligen beslutade dokument. Det första steget är processen *strategisk genomförandeprioritering*. I detta steg sorteras de möjligheter som översiktsplanen erbjuder över tid. Processen resulterar i en *genomförandeplan* som innehåller en karta med tidsperioder och tillhörande beskrivning av områden och objekt. Dokumentets huvuddrag förankras och beslutas politiskt årligen av KS. Genomförandeplanen fungerar som en gemensam kompass som stödjer den gemensamma berättelsen om vart vi är på väg; den hjälper till att mer konkret sortera kommande aktiviteter; och den ger medborgare och marknadens aktörer en större tydlighet. Genomförandeplanen föreslås även användas som stöd och kriterium i planbeskedsprocessen. Arbetet med en första genomförandeplan påbörjas hösten 2024, med målet att den ska antas politiskt samtidigt som översiktsplanen.

Genomförandeplanen identifierar områden och objekt som kan förväntas stå näst på tur att startas. Dessa områden och objekt hanteras i den andra processen, *genomförandeförberedning*. Här identifieras kritiska förutsättningar och konkretiseras översiktsplanens inriktningar. Det handlar här om att både minska osäkerheter och förtydliga intentioner och mål med områden och objekt. Detta kan ske genom förstudier, utredningar i tidigt skede, övergripande ekonomiska kalkyler eller förprojekteringar. Behoven varierar mellan områden och objekt. Med samsyn kring inriktning och tillräcklig kunskap om konsekvenser avgörs om områden eller objekt är genomförbara eller inte inom den tidsperiod som beskrivs i genomförandeplanen. De områden och objekt som bedöms som lämpliga att gå vidare med hamnar i dokumentet *startförslag*. Startförslag fungerar som input till verksamhetsplaneringen. Den fördjupade kunskap om områden och objekt som produceras i processen följer med till nästa planeringssteg och är även till nytta i ÖP:s kontinuerliga planeringsstrategi.

Bilaga – Kommunfullmäktiges protokoll 2024-06-17 §108

§ 108 Planeringsstrategi för Norrköpings kommun

KS 2023/0628

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner Planeringsstrategi för Norrköpings kommun.

Sammanfattning

Lagförändringar i Plan- och bygglagen medför att Sveriges kommuner ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Planeringsstrategin ska beskriva kommunens framtida arbete med översiktsplanering. I Norrköping beskriver planeringsstrategin hur aktuell översiktsplanen är, vilka planeringsbehov som finns samt hur kommunen arbetar med genomförandet av översiktsplanen.

Beskrivning av ärendet

Vad är en Planeringsstrategi?

2020 beslutade Sveriges riksdag att ändra Plan- och bygglagen i syfte att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen. En ambition är att Sveriges kommuner ska arbeta mer kontinuerligt med översiktsplanering. Lagförändringen innebär att kommunerna ska ta fram en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val (11 september 2024).

Planeringsstrategin ska beskriva vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras eller om en ny översiktsplan behöver tas fram.

Planeringsstrategin ska vara antagen av kommunfullmäktige senast 24 månader efter ordinarie val. Om planeringsstrategin inte antas inom utsatt tid, kommer översiktsplanen anses inaktuell vilket har konsekvenser för efterföljande beslut enligt Plan- och bygglagen (beslut om detaljplaner och bygglov) samt beslut enligt Miljöbalken (hantering av den fysiska miljön vid beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken).

Planeringsstrategi för Norrköpings kommun

2021 beslutade kommunfullmäktige om översiktsplanens aktualitet. Det resulterade i att Norrköpings kommun arbetar med en ny kommuntäckande översiktsplan som planeras antas våren 2026.

I Planeringsstrategin lyfts tre områden fram; *Översiktsplanens aktualitet*, *Framtida planeringsbehov* och *Framtida arbetssätt med översiktsplanering*. I delen *översiktsplanens aktualitet* lyfter kommunen fram förändrade förutsättningar efter 2021. I delen *framtida planeringsbehov* lyfter kommunen fram ett antal geografiska och tematiska områden som är behov av planering i framtiden. I delen *framtida arbetssätt* beskriver kommunen arbetet med strategisk utbyggnadsplanering och genomförandet av översiktsplanering.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet att godkänna planeringsstrategin innebär inte några ekonomiska konsekvenser. Vägvalen för Norrköpings utveckling i kommunens översiktsplan kan innebära ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

Dokumentet "Planeringsstrategi för Norrköpings kommun" är beslutsunderlag för detta beslut.

Sänt till:

Samhällsbyggnadskontoret (J. Mases, Å. Andersson, A. Gjein)